

פרטי כל מס. כב/2

מישיבת ועדת הכלכלה, ביום ב',
י"ג בסיון - 29.5.1950

הנוכחים

חברי הועדה: מ. כדר - היו"ר
מ. אונא
ח. לנדאו
צ. יהודה
ש. גורן
א. חושי
ה. פרדר
מ. ארם
פ. ברנשטיין
ש. לביא

מוזמנים: ד. יוסף - שר האספקה והקצוב

הישיבה נפתחה בשעה 11.00

היו"ר מ. כדר: אני מקדם בבזכה את שר האספקה והקצוב על סדר היום עומדת שאלת מלאי חמרי הגלם, כלל חמרי בנין, ותכנית האספקה לשנת 1950.

ד. יוסף: אני רוצה למסור בקצור אלו הם הקשיים העיקריים בפניהם אנו עומדים בשטח המלאי. לפי הבקורת הנשמעת בצבור ובעתונות, יכול להתקבל הרושם, כי אילו ידענו כיצד לסדר את עניינינו בדרך נבונה יותר, היה מצבנו הכלכלי פחות חמור ויכולים היינו להכין את המלאי הדרוש. אני רוצה שחברי הועדה ידעו כי אין שחר ואין כל יסוד לדעה זו.

הגורם היחידה למצבנו הכלכלי הקשה בכל השטחים ובעיקר בשטח המלאי, הוא המחסור במטבע חוץ. זהו גורם אשר אינו תלוי בנו, ואפשר לבטלו רק באחת משלש הדרכים הבאות: על-ידי הגברת ייצור מצרכים ליצוא; על-ידי הגברת הייצור העצמי, המקטין את הצורך ביבוא; על-ידי השפעה על יהודים מחוץ-לארץ להביא לארץ מטבע חוץ בצורת תרומות או השקעות הון. אולם, הגורמים הג'ל אינם תלויים בפעולת משרד בלבד, ואף לא ברצונה של הממשלה. הממשלה הודיעה, שהיא תעודד כל ייצור לשם יצוא ואף הסכימה למתן פרמיות עד לשיעור של 15% בשיחה עם התאחדות בעלי התעשייה נאמר לי, כי הם עומדים להקים חברה מיוחדת אשר תספל בייצור לשם יצוא, ואני עודדתי אותם בתכניות אלה. אולם, עלינו להבין כי זוהי משימה קשה ומעמסה כבדה אשר לא נוכל לה ביום אחד. אמנם, יש לציין שהתקדמנו לא מעט בשטח המזון, למשל; לפני כמה ימים ביקר בארץ ידיד טוב שהיה חייל במלחמת העולם הקודמת בכיתה עליה פקדתי. הוא הביא אתו לארץ 400.000 דולר במזומנים והשקיע אותם בארץ על-ידי תשלום בעד מצרכי מזון, אותם הוא קונה ומעביר לאמריקה. הוא מנהל תעמולה לקניית תוצרת הארץ. הוא קנה כאן רבע גלון של יין, אטריות מ"אוסם" - אם כי שם התוצרת הרבה יותר טובה - וכמות מסויימת של סטן מתוצרת "יצהר"; אולם דברים נוספים אותם הוא רצה להשיג, לא יכול היה לקבל, כגון דבש. הבאתי לכם דוגמא זאת, בכדי להוכיח כי נעשות פעולות בודרכים שונות, לשם הגברת האקספורט, ישנן אפשרויות רבות, אולם אין מנצלים אותן במלואן עדיין, ולכך יידרש זמן די ממושך. אין זה נתון בידי הממשלה, כי-אם בעיקר בידי בעלי התעשייה. הממשלה יכולה רק לעודד והיא עושה זאת. הגישה לענין המלאי צריכה להתבטא מנקודת ראות המטבע הזר וניצולו היעיל.

בתחילת השנה הגענו לידי הסכם עם האוצר, על העמדת 24 מיליון ל"י בערך בדו"ח לרשות משרדי, לשם יבוא מצרכי מזון בצורת: טונות. 24 מיליון ל"י מאלה מצטרפים מ-42 מיליון דולר ו-10 מיליון לירות. לרשות יבוא סחורות ומלאי הועמדו בערך 24 מיליון ל"י. לא כל הסכומים הללו ניתנו במזומנים, כי אם, יחד עם חישובי החוזים המסחריים - 20 מיליון ל"י, ובשטח הסחורות והמלאי ניתנו במטבע - 15 מיליון ל"י בלבד; העודף צריך היה להתקבל על-ידי המלווה האטריקאי, על-ידי יבוא ללא תשלום, חוזים מסחריים ואטראי. לצערנו הרב לא יכול היה האוצר להקציב לנו במטבע זר, גם את אשר הוא התכוון להקציב, וכמובן שעל-ידי כך נגרמה הפרעה ביבוא. בארבעת החדשים הראשונים, למשל, קבלנו לשם יבוא סחורות ומלאי - מיליון ל"י פחות בהקצבות מטבע, מאשר צריכים היינו לקבל. אינני בא כאן בטענות לאוצר, היות ואני יודע שהוא נתן את אשר יכול היה לתת. במשך חודש מאי קבלנו לשם הבאת סחורות ומלאי - 100 אלף דולר, במקום מטבע זר בשווי מיליון ורבע ל"י; כן הונבחו כ-800 אלף ל"י נוספים, אולם לא יכלו להינתן. למשך חודש יוני אין האוצר מוכן להתחייב על שום הקצבה; במידה שיהיה באפשרותם - יתנו לנו. כך היה המצב במטבע, וכמובן שהוא הגביל את יכולתנו לדאוג למלאי לחדשים הבאים.

ביחס למזון - המצב היה טוב יותר, אולם גם כן לא התאים לגמרי לתכניותינו, היות וגם את המטבע הדרוש לצרכים אלה השגנו בקשיים רבים. הקושי התהווה בעיקר בשטח המספוא. אשר לעצם המזון, ניתנו לנו ההקצבות פחות או יותר כפי שנקבע מראש. אנו מסתדלים עד כמה שאפשר להיעזר בדרכים אחרות, הן של אטראי והן של קונסיגנציה. עד היום הצלחנו למלא את כל הבטחותינו, ונוכל להמשיך בדרך זו עד למחצית החודש הבא. על כל פנים יש לדעת כי הבעיה איננה במחסור בסחורה, כי-אם בקושי השגת המטבע הזר. כך הובאו למשל סחורות רבות בקונסיגנציה, והן מונחות בבונידד, ואם לא תהיה לאוצר האפשרות לספק לנו את סכומי המטבע הזר הדרושים לשחרורן, הסחורות תוחזרנה ומפעלים יצטרכו להיסגר.

ח. לנדאו: האם על-ידי האכטנה בבונידד מתייקרת הסחורה?

ד. יוסף: כמעט ואין זה משפיע. בהאנקות על הורדת המחירים מכבידה מאד העובדה, שקשה לדרוש מאנשים לעבוד במחירים נמוכים יותר, בה בטעה שאין נותנים להם אפשרות לעבוד באופן יעיל ומתוכנן, היות ואין מספקים להם את המלאי הדרוש. אין זה ענין של קשיים ארגוניים, היות ובמשרדי עובדים מומחים היודעים היטב מהן העונות והדרכים בהן יש לספק את המלאי באופן היעיל ביותר. אולם, לא תמיד נמצא המטבע ברגע הדרוש, ועל-ידי כך אנו נאלצים לעתים גם לקנות סחורות בחסרי גלם במחירים יקרים יותר. אילו ניתנו לנו 200 אלף דולר הדרושים לשם הוצאת הכותנה אשר הגיעה בדרך הקונצסיה, היינו יכולים לספק את דרישות התעשייה הזאת עד סוף יולי.

אשר לצמר, אין לנו מלאי ולעת עתה איננו צריכים לדאוג לכך. חמר זה דרוש לקראת עונת החורף, ואם נצליח לקבלו עד לאמצע חודש יוני, לא נצטרך לדאוג לסעיף זה.

רייון הוא חומר חימיקאלי המשמש לתעשיית הטקסטיל. אנו מקבלים את החוטים מחוץ לארץ ומכינים אותו כאן. לפי התכנית שעבדנו יש לנו חומר זה במידה מספקת. אשר לאפסקת הוויסטר, יש לנו חוזה חליפין, אשר אם יצא לפועל, יסדור את המצב גם בשטח זה.

אשר להנעלה, יספיקו לנו הכמויות שכבר הובאו ואלו שעדיין נמצאות בדרכן לארץ, בתוספת קטנה, לשם ספוק צרכי עונת החורף. גם ביחס למחרך זה השתמשנו במידה ידועה בתחליפים, ובשתדל להשתמש בהם במידה רבה יותר, עד כמה שהדבר ניתן.

ניר אנו נצטרך להביא. אמנם עומדת עדיין לרשותנו כמות מסויימת של נייר, אולם נאלץ להנהיג קיצוץ מסויים ביחס לחלוקתה. אני מנהל משה ומתן עם המו"לים של העתונים, היות ואני מתכוון לחסוך כמה אלף דולר בנייר לעתונים. אטראי בשיחה אתם שהממשלה שלנו תומכת בחופש הדבור, אולם ישנו גבול מסויים ליכולתה של מדינה עניה לשאת בהוצאות אלו. נוסף למספר הרב של העתונים העבריים המופיעים כיום ואשר אינו עומד ביחס הגיוני לגודל האוכלוסייה, רוצה עתה כל מפלגה להוציא גם עתונים לועזיים, ואם אפשר, אפילו בכל אחת מן השפות הלועזיות השגורות בפני העולים החדשים. אני מבין שקיימת תקופת מעבר לעולים החדשים ועצם הכוונה אולי יפה היא, אולם ברור כי אין אנו יכולים להרשות לעצמנו את הדבר. אני מסרתי להם את כל הנייר כדי שיחלקו אותו ביניהם לפי ראות

עיניהם, כך שלא תהיינה טענות על הפלייה. הם טענו כנגדי ששר הפנים מעניק רשיונות לעתונים חדשים, אך אינני יכול לעשות יותר מאשר להזהיר את שר הפנים ביחס ליכולתנו האובייקטיבית לספק לעתונים את הנדרש. כיום סופיעים בארץ שלושים וכמה עתונים יומיים. אני הצעתי חסכון של 25% בכסות הנדרש וינטן אפטריות רבות לחסכון, היות והבזבוז רב. לדוגמא אפשר לקחת את ההפרזה המורגשת ביחס לגודל המודעות האישי-מספחיות. 15% מכמות הנדרש בה משתמשים כיום העתונים, הולכת לאיבוד בדרך של החזרות - כלומר עודף העתונים המודפס מתוך הנחה שיימכר, והמוחזר למחרת היום על ידי הטוכנים. יש להביא לידי כך שהחזרות לא תעלנה על סיעור של 5%.

ביחס לטבועונים וירחונים, אני מציע קיצוץ ב-40%. אין אני רוצה לזלזל בערכם, אולם המעמסה היא כבדה מדי. אני עומד לדרוש בכל תוקף שמשרדי הממשלה והמדפוס הממשלתי ישמרו בקפדנות לבל יהיה אצלם בזבוז בנייר, אנו מוציאים בארץ כמליון ומאה אלף לירות על נייר. למרות כל הקצוצים הנ"ל, אשר אני מקוה שיבוצעו במלואם, לא יימצא עדיין כל הכסף הדרוש לשם אספקת חסר זה, אך תהיה לנו אפשרות לספק את התצרוכת החיונית ביותר. ביחס לפח לבן המצב בכי רע. בשביל תעשית הסמורים דרושים לבנו כאלפיים טון פח לבן, וכמות זו תעלה לנו ב-400 אלף דולר במטבע זר, ליצוא שמורים אנו מוכרחים להסתמש בפח לבן לאריזה, אולם בשביל התצרוכת הפנימית אנו יכולים להחליפו במידה די גדולה בצנצנות - ובעטה זאת מיד לאחר שבית החרושת "פניציה" יודיע לנו שהוא מסוגל כבר לייצר את הכמויות הדרושות. אני מודה שגם לשם התצרוכת הפנימית היה טוב יותר ונוח יותר אילו יכולנו לתת לשם יצור כל השמורים פח לבן, אך אין לנו כל אפשרות לכך. ריבה, למשל, אפשר לארוז באותה יעילות גם בצנצנות, אולם ירקות חייבים להכין בקופסאות, היות ויש לחטא אותם באמצעות מכונות המכוונות לעבודה עם פחים. שר האוצר מבין את הצורך בהמצאת אותם 400 אלף דולר הנחוצים לשם קניית פח לבן, אולם הוא אומר כי אין לו האפשרות למציאתם.

בענף המתכת עובדים בחצי התפוקה הדרושה והאפשרית, בגלל חסר האפשרות לאספקת חמרי הגלם הדרושים. כך, למשל, גורם לנו לדאגה רבה יצורם של ברזלי הזווית למטות, היות ועקב המחסור בהם, אנו עלולים לעמוד בפני מצב של חסר אפשרות אספקת מטות לעולים החדשים. אנו עומדים כעת על סף חתימת הסכם עם חברה זרה שתספק לנו ברזל ועצים תמורת אסדאי לתקופה ארוכה. אם הסכם זה יוצא לפועל, הוא יקל בהרבה על המצב העתידי בטוח זה, אם כי יעבור עוד זמן עד אשר המשלוחים יגיעו. אולם גם בעית הסכמים כאלה אינה כל כך פשוטה, היות והחברות הזרות דורשות טאתנו מלבד הרבית גם את הבטחת הקורס, ואת זאת אין שר האוצר מוכן לתת.

עתה אמטור על המצב באספקת חמרי הבניין. כדי להבהיר את הביא אוחזנו למצב האספקה בו אנו נתונים ביחס למלט, אני חייב לספר לכם שבית החרושת "נשר" הודיע לנו כי עקב הרחבת הקפו הוא יוכל לספק לנו מסוף חדש יבואר, 40-42 אלף טון מלט לחדש. לפי התכנית שהוכנה על ידי הועדה לתכנון הבניין, הבין-משרדית, בה מסתתפים נציגי משרדי, משרד ראש הממשלה, ומשרד העבודה, היינו נזקקים במשך השנה ל-450 אלף טון מלט, בערך. אולם, בסוף יבואר המכוונות עדיין לא הופעלו במלא ההיקף והובטח לנו שהם יוכלו להתחיל לספק את התצרוכת הנ"ל רק החל מסוף פברואר. לפיכך היינו נאלצים להזמין מיד מלט מחוץ לארץ. במקרה הפלחנו להטיג את הדרוש באיטליה, אך כמונן שהוצאנו על כך מטבע זר אותו לא לקחנו בחשבון מראש. לאחר זאת קנינו מלט בפולניה וביוגוסלביה, אך גם כן תמורת דולרים. כאשר כבר הופעלו המכוונות של "נשר", התברר כי הן אינן בותנות את התפוקה שצפו מהן ופרקו אותן מחדש. בו בזמן התקלקלה אחת המכוונות הותיקות, כך שהתפוקה הרגילה ירדה מ-25 אלף טון ל-17 אלף. בחדשים האחרונים הבאנו כ-90 אלף טון מלט לכסוי התצרוכת. כל קבלן רצה להמטיח לעצמו את המלט שיהיה דרוש לו עד לגמר הבניה, והיות ולא היה לה המשחזן שהמלט יהיה בנמצא לכשיצטרך, התחילה התרוצצות בשוק זה ומכיון שלא היה קיים כל קצוב, תפסו הקבלנים הפרטיים יותר מאשר הגיע להם באופן יחסי; בוני השכונות הצבוריים היו בטוחים שינתנו להם החמרים הדרושים ועל כן לא דאגו למלאי.

כתוצאה מכך באה תופעה נוספת והיא, יצירת שוק שחור אשר לדעתי אין לו כל הצדקה. אילו היו האזרחים מאמינים קצת יותר ביכולתה של הממשלה וברצונה הטוב, ואילו הסכימו לשתוף פעולה הדוק יותר, לא היה כל צורך ביצירת שוק שחור, היות ואנו מביאים 40 אלף טון מלט לחודש.

האם ידוע מי מוכר לטוק השחור?

ה. פרדרי:

ד. יוסף:

אנו מנהלים חקירה על כך. יש אומרים שהקיבוצים המקבלים אספקה של מלט מוכרים אותה; אולם, יש גם דעות האומרות - ולכך אני מאמין יותר, היות וכבר הגיעו לידי ידיעות שונות בקשר לכך - שקבלנים מסויימים המקבלים כמות מלט מסויימת לבנין בתים, מכניטים פחות מלט לבנין ואת ההפרש מוסרים לטוק השחור. כעת הודיעו לנו מבית החרושת "בטר" שהם מקווים, כי בחודש יוני תופעלנה כל הסכונות במלוא היקפן. אם הפעם הדבר יצא לפועל, הרי נצליח לטפק בעצמנו את דרישות הטוק. יחד עם זאת אין אנו סומכים עדיין רק על אפשרות זו וממשיכים להביא מלט מחו"ל, במידה שהקצבת המטבע הזר מאפשרת לנו.

האם אדוני השר אינו חושב שכמות של 400 אלף טון מלט לשנה איננה מספיקה?

ח. לנדאו:

ד. יוסף:

אין לנו כל אפשרות לספק מלט באופן חפשי. כעת סידרנו תור של עדיפות לסוגי הבנייה השונים; כראשון בתור מופיע סוג הבנינים הנבנים לצרכי הבטחון. שני בתור, הוא שיכון העולים; השלישי הוא השיכון העממי הכללי; בתור רביעי באים בנינים לפיתוח המטק, כגון: מפעלי תעשייה ובנינים חקלאיים; בתור חמישית באה הבנייה הפרטית, ולאחריה הבנייה הציבורית. אני מקווה שמסדר העבודה יקבל את הצעתנו זו. היה טוב אילו יכולנו לאפשר לכל אחד לבנות כמידת רצונו, אולם אין לנו האפשרות לכך. אילו יצרנו בארץ את חסרי הגלם הדרושים לבנייה, היינו בודאי מוסרים אותם לטוק החפשי ללא הגבלה, אולם היות והמטב אינו כזה, אנו מחוייבים להגביל את עצמנו בהתאם לסכום המטבע הזר העומד לרשותנו.

ישנן שמועות כי הממונים על הבנייה לצרכי הבטחון, מסמסים כמקור לא אכזב לטוק השחור.

פ. ברנסטיין:

האם קיימת בדיקה בכיוון זה?

ד. יוסף:

אין לנו אפשרות לבדוק כיצד מסתמשים בהקצבה הניתנת לצרכי הבטחון, לקראת השנה הבאה נכין תכנית שנתית לבנין, והבנייה הפרטית תצטרך לקבל את החלק המגיע לה - אם כי לא ייוצר שוק חפשי. הוועדה הבינמשרדית כללה בהצעתה גם חלוקה פרופורציונלית בין סוגי הבנייה השונים, ואם כי אינני בטוח, הרי נדטה לי כי לבנייה הפרטית נקבעו 15%. אני חושב שההצעה היא אוב-יקטיבית.

מה מצבו של בית החרושת "שמסון"? שמעתי לפני שבוע ש"סולל בונה" מוכן

ח. לנדאו:

להשקיע רבע מיליון ל"י להפעלתו.

ד. יוסף:

אני מתמצא זה כבר 12 שנה בענין "שמסון", ואין לי כל אמונה שמפעל זה יוכל לעבוד באופן יעיל. אני קראתי ש"סולל בונה" עומד להקים מפעל על יד רמלה.

ביחס לברזל היה מצבנו צריך להיות מסודר, אולם אניה הנוטאת תשעת אלפים טון ברזל - כמות זו עלולה לספק את דרישות הטוק, למשך חדשיים וחצי, בערך - עלתה לאחר יציאתה מנמל אנטורפן על סרטון ועד אשר אפשר היה להורידה עברו חמשה או ששה שבועות. ההודעה על כך הגיעה אלינו באיחור ובינתיים נתהווה חלל ריק. עם עומד לרשותנו סכום מספיק של מטבע זר ובארץ ישנו מלאי של ברזל, אין סיבה לדאגה אם אניה הנוטאת מטען של ברזל מאחרת בדרך; אולם מאחר שאנו חיים "מן היד אל הפה", עשוי אחר מעין זה להרוס את כל תכניותינו.

האם מביאים ברזל במסגרת המלווה האמריקאית?

ח. לנדאו:

ד. יוסף:

הסחורות עצריכות להגיע במסגרת המלווה האמריקאית, מאחרות מאד. רוב הסחורות שהוזמנו על ידי מסרדי על חשבון המלווה, טרם הגיעו ועומדות להגיע בחדש אוקטובר או נובמבר. הגורם לעיכוב זה היא הביורוקרטיה השוררת באדמיניסטרציה האמריקאית; אינני רוצה להצדיק כל ביורוקרטיה הקיימת במסרדים שלנו, אולם עלינו לדעת, יחד עם זאת, שתופעה זו קיימת בכל העולם.

אשר לברזל, יהיה מצבנו קשה בטשך חדש יוני, עד אשר יובאו שאר משלוחי הברזל. מטען האניה שעלתה על הסרטון כבר הגיעה לארץ.

ביחס לעצים, לקחנו בחשבון כי יגיעו משלוחים במסגרת המלווה האמריקאי; אולם הם לא הגיעו ולא יגיעו עד לסוף השנה. הודות לסדורים שונים הצלחנו להבטיח את אספקת העצים עד סוף חדש יולי. התצרוכת השנתית בעצים מהווה כ-190 מ"ס עץ, כולל את כל הסוגים. אנו נוכל להיעזר בחוזה אותו כרתנו עם אותה חברה שהזכרתי; כן מופיעות ספעים לפעם אפטריות טובות להסדר. כך, למשל, הציע לנו אדם מסויים מתן אשראי על שלושה מליון דולר בתנאים נוחים, אך היו לנו קשיים להסדרת העניין עם הבנקים ועם האוצר. אנו עוסקים כל הזמן בחפוש אפטריות חדשות שתאפשרנה לנו להתגבר על המצב החסור של המטבע הזר.

אילו יכולנו לקבל עוד הקצבה על סך 125.000 ל"י במטבע זר לשם קניית מלט ו-300.000 דולר לסם קניית ברזל וטכום מסויים להסגת עצים - היינו יכולים לעבוד עד הסתיו, כלומר לעבוד את תקופת הבניה העיקרית. אני מקווה שהאוצר יעשה מאמץ עליון בכדי שנוכל לבצע את הבניה ללא הפרעות. אייבי חושב שהודעות העתונות על החסור בחמרי גלם הועילו לעניין. לדעתי הן אך הביאו נזק, היות והן גוררות לבהלה ומעודדות את האנשים לקנות את החמרים בשוק השחור ולצבור לעצמם מלאי. על ידי כך נמנעת מאתנו כל אפשרות של חלוקה צודקת "הבוקר", אותו אני מחשיב כעתון רציני, כתב, למשל, שיש להצדיק את השוק השחור ואת הקניה בו. הוא כותב שלסופרו נודע לפני כמה ימים שאגף הפיקוח עומד לערוך מבצע לגלוי השוק השחור; אולם הקבלנים המסכנים נאלצים הלאה לקנות בשוק השחור - ומה ההצדקה לערוך חפוש ולהעניסם על כך? אנו כלנו יודעים שאם קבלן הולך לקנות בשוק השחור, הוא עושה זאת מכיון שהוא רוצה לקבל סחורה שאינה מגיעה לו. אם לא יוצר שוק שחור ולא יהיה מי שיעודדו, הרי יחולקו הסחורות לפי המידה המגיעה לכל אחד; האם יש להצדיק את ההפקרות? אם טוענים שקיימת הפלייה, יש למסור לנו פרטים על כך ואנו נעשה כל מה שבאפשרותנו למנוע זאת; אך האם באופן כזה אנו יכולים להבטיח חלוקה צודקת והוגנת של חמרי הגלם? מר רוקח הודיע בעתונות שקיימת הפלייה ולכן כתבתי לו סכתב בו בקסתי אותו למסור לי על מקרים הידועים לו כדי שאוכל לחקור בדבר; טרם קבלתי את הידיעות הללו.

ח. לנדאו: אני אהיה מוכן להמציאן.

ד. יוסף: אני תומך בהחלט בכך שיש לטעון נגד הפליות, אם חושבים שהן קיימות; אולם יש לאפשר לנו לחקור בדבר ולהעמיד את הדברים על אמיתותם.

המצב הוא קשה, אך אינו מיואש. הוא עלול להיות מיואשן אם לא תוקצב לנו עתה כמות מסויימת של מטבע זר אשר תאפשר לנו ליצור את המלאי הדרוש לחדשים הקרובים.

קיימות עטר, או אחת-עשרה רשויות המוסמכות להזמין סחרים מן החוץ. כך, למשל, מעניק משרד הבריאות את הרשיונות להבאת המצרכים הפרמצבטיים. אחת הרשויות הללו השתמשה בכל ההקצבה שניתנה לצינוורות בניין, כדי להביא צלנורות לצרכים חקלאיים. (אם כי הנבי מכהן גם כשר החקלאות, עלי להודיע כי הדבר נעשה שלא בידיעתי.) כעת עלינו לדרוש הקצבה מיוחדת כדי שנוכל לקנות את הצינוורות הדרושים לבניינים. קורות לעתים גם תקלות בלתי צפויות ממין זה, אולם אנו מסתדלים למנוע זאת עד כמה שאפשר ואני מקווה כי להבא נצליח בכך.

עלי לקבל מיד מן האוצר סכום של 2,5 מיליון ל"י במטבע זר, כדי לאפשר את אספקת חמרי הגלם עד סוף השנה הזאת. אם אוכל לקבל סכום זה, אוכל להבטיח את אספקת הסחורות הדרושות, אם כי לא לטביעות רצון גמורה, אך לשם כסוי הצרכים הדחופים.

אחד מחברי בכנסת, חבר הכנסת גלובמן, הצהיר בכנסת שהוא רואה הכרח בקצוב ההלבשה, ההנעלה והרהיטים. עלי לציין קודם כל כי על רהיטים אי אפשר להטיל קצוב, היות ובמקרה זה יהיה הכרח לתת לכל אדם את המגיע לו ובדרך זו נגביר את הדרישה לרהיטים פי כמה, אני מעריך, אולי, פי עשר.

ד. יוסף:

גם נקשר לקצוב בהנעלה והלבשה יש לשקול היטב. התצרוכת לקיץ זה כבר טופקה ב-99%; אם היא גם טרם הגיעה כולה אל הצרכן, הרי היא בכל אופן מובטחת לו. יתכן שלקראת החורף יהיה צורך לשקול בדבר. גם ניחס להנעלה המצב מסביע רצון. אולם בטרם הספקתי לחשוב על כך, לשקול בדבר, לקבל החלטה או לקבוע תכנית - כבר התעורר וכוח על כך בכנסת ונשמעו טענות. באחת מפגישותי עם העתונאים, ספרתי שאני דורש מיצרני העור להכניס שמוט בתחליפים; אחד העתונאים כנראה לא הבין את דברי כוואוי והודיע בעתונו שעומדים לאסור יבוא עור. התוצאה היתה כי באותו שבוע נמכרו מאתיים אלף זוגות נעליים. כמוכן שעל-ידי כך הוקסן המלאי בהרבה ועלינו ללמוד מעובדה זו שיט להזהר בדיבורים. יחד עם זאת, אם יתברר שיט צורך בקיצוב, וודאי ננהיג אותו.

בטוח המזון המצב טרם יותר. אמנם היינו רוצים שהוא ישובר, אולם הוא איננו גרוע. יש לנו מלאי בכמויות מסוימות של חיטה, בסר ומצרכים אחרים. אם נקח בחשבון את המלאי בארץ בתוספת המצרכים הנמצאים בדרך אלינו נראה, שהמצב אינו מעורר דאגה. התצרוכת בדג פילה, למשל, גדלה פי שלוש מאשר אשתקד. הלורד דוידסט-אור אמר, שלא תהיה חשיבות רבה לגבי הערך התזונתי של המזון, גם אם לא נקציב בשר כלל. הוא ראה את אשר אנו מחלקים בפועל - כלומר את הכמויות שאנו משווקים; אין אלה כל הכמויות המגיעות אל הצרכן, היות והוא אינו משיג את כל המצרכים רק בדרך זו. לאחר שטר בויד אור ראה את מצב הספקת המזון, הוא הרגיע אותי מאד מאד. אני מקווה שבמשך השנה הזו נוכל להמשיך את המצב בטוח זה, פחות או יותר כפי שהיה. אולי ננהיג אי אלו קיצוצים, אך הם לא יהיו חמורים.

ח. לנדאו: האם חישוב זה נעשה בהתחשב עם גידול העלייה?

ד. יוסף: בכל התכניות אותן אנו מכינים, אנו לוקחים בחשבון חישוב סמוצע של זרם השלייה, ובדרך כלל מתאים חישוב זה למציאות. אם האוצר לא יגביל את הקצבותיו למסרדנו יותר מאשר עשה זאת עד כה, אני מקווה שבעזרת הקוספינציות הטובות, נוכל לשמור על אותה הרמה בטוח המזון, ואם כי יהיה עלי לדאוג גם להבא, הרי הציבור לא יצטרך לדאוג. אני מקווה, שדברי אלה נתנו לכם תמונה כללית סמצב האספקה והבעיות העומדות בפנינו ביחס אליו.

ש. לביא: אני רציתי לענות בעיקר לדבריו האחרונים של שר האספקה והקיצוב, אשר אמר, כי הוא אמנם יצטרך להמשיך ולטאת בדאגה החמורה להחזקת הרמה בטוח המזון, אולם הציבור לא יצטרך לדאוג. לדעתי, עלינו לטאוף דוקא להביא לידיעת הציבור ולסתף אותו בדאגה למצבנו הקשה. אם נעשה כך, תהיה דאגתו של השר פחותה (טר האספקה והקיצוב - ד. יוסף: זה יהיה להיפך). יש לחנך את הציבור לידיעת המצב.

ביחס לחמרי בניין, למשל, שמענו מטרד הקיצוב והאספקה, כי עלינו להביא כמעט את כל החמרים הדרושים מחוץ-לארץ. האם זה הכרחי? אני חושב שכסם שאפשר להשתדל למצוא תחליפים בייצור הנעלים, יש למצוא דרך כזאת גם ביחס לחמרי הבניין. ארצנו היא ענייה ברזל, אולם היא עסירה באבן ואפשר לבנות בלוקים גם בלי ברזל. וברצוני לדבר על עוד שני דברים, אותם אני רואה כבעלי-חשיבות ראשונית.

דובר כאן, שאין אנו יכולים, אלא בקטיים רבים, להשיג את כל המצרכים הדרושים לנו. האם אנו עושים את הכל כדי לעודד את האספקה העצמית? לי נדמה, שאיננו עושים די לשם כך, בעיקר ביחס לתוצרת חקלאית. אמנם עולה עתה התיישבות חדשה ועבפה על הקרקע, אולם עד אשר היא תוכל לספק את צרכינו, יעבור זמן רב. לעומת זאת ידוע לנו כי את רוב שטחי ארצנו מכסים הרים בעלי שטחי מדעה רחבי-ידיים. בירתם עם אנשים העוסקים בגידול צאן ונודע לי מפייהם, כי אפשר להפיק משטחים אלה 40 מיליון יחידות מזון. אם לתת מושג מערכו של רכוש בלתי מנוצל זה בכסף, אוכל למסור לכם שיחידת מזון אחת עולה ששה גרוש; והיינו, 40 מיליון יחידות מזון יכולות לספק לנו את המזון הדרוש לכבשים, בשווי של 2,4 מיליון ל"י.

ט. לביא:

עובדה היא, שלפני מלחמת השחרור, כל זמן שמספר העזים והכבשים והפרות הערביות, אשר עו מרעה זה היה גדול יותר, לא היו שריפות כה רבות. הכבשים אכלו את העשבים בטרם נהפכו לקוצים יבשים והיו סכנה לדליקות. אם עתה רבו מקרי הדליקות, הרי הסיבה לכך היא, שאין בעלי-חי רועים בשטחי המרעה והם הופכים לקוצים. כן יש גם לדעת, שהכבשים עושות שבילים בטעת עוברן את השטח ועל - ידי כך נוצר גורם מעכב את התפטטות הדליקות. היה אפשר לגרום לכך, ש-40 מיליון יחידות מזון אלו תיהפכנה לחלב, גבינה וצמר. גידול הכבשים אינו מצריך הוצאת מטבע זר. גם אם צריכים היינו להצטמצם שנה אחת, היה כדאי בכל זאת לקנות את הכבשים.

ד. יוסף: האם פנה מי שהוא בהצעה זו אל הממשלה ולא נענה.

ט. לביא: קבלתי מכתבים מן הרועה של מרחביה וכן שמעתי גם מפי הרועה שלנו, שקיימת אפשרות לקנות כבשים במחיר 20 לירות הכבשה, כולל את הוצאות בניין הדיר. אני מציע לקנות 300,000 כבשים בשנה הקרובה.

ס. בדר: האם אתה מציע להוציא לטם כך ששה מיליון ל"י?

ט. לביא: בודאי.

מצדך שני, עליו אנו מוציאים סכומי מטבע זר גדולים מאד, הוא הבנוזין והנפט. אולם, לפני כמה חדשים קראנו בעתונות שהגיע לארץ מהנדס, אשר הכין תכנית להכנת חשמל זול. לשם ביצוע התכנית יש צורך להשקיע במסך השנתיים או שלוש השנים הקרובות, 80 מיליון ל"י. אני חושב, כי בהסקעה מעין זו אפשר יהיה לשתף חברות. מהנדס זה עשה חשבון שכל יחידת חשמל, אשר תופק בדרך זו, תעלה שטית ממחירה הנוכחי של יחידת חשמל. פירוש הדבר הוא, שנוכל להניע את הרכבות ולארגן את התחבורה, מבלי להזדקק לטם כך למוצרי חוץ. ברצוני לשאול את השר, מדוע אין מטפלים בכך.

שטח אחר, אשר מצריך היה להטב את תשומת לבנו זוהי אספקת מים לירושלים. כעת הולכים להניח צינור מים בוסף לירושלים; אולם, כל מי שעבר בדרך זו בחורף ראה כמה טאות מ³ של מים הולכים לאבוד. לדעתי צריכים אנו לגשת לכנין סכרים אשר יאפשרו לנו את אגירת המים האלה. אם כי גם אילו הצלחנו בפעולה זו היה עדיין צורך לשמור על צינור אחד המוביל מים לירושלים, יכולנו לחסוך את ההוצאות הכרוכות בהנחת צינור שני.

מאידך אנו שומעים כי חוטבים לגסת כבר עתה לבנות בניני הקריה, אשר צריכים לעות למדינה כארבעה או ששה מליון ל"י. אני חושב שגם זוהי שאלה כלכלית, אם כבר הגיע הזמן להתחיל בבנין זה, בה בשעה שעלינו להרחיב את התעשייה, ואת החקלאות. אני תימך בכל כחי במדיניות הממשלה והייתי רוצה לעורר את כל הצבור לעמוד מאחוריה, אולם יחד עם זאת אינני נמנע מלבקר אותה במקום שיש צורך לבקורת.

א. חושי: אם כי הייתי רוצה לקבל את דברי שר האספקה והקצוב כפי שנאמרו, הרי בכל זאת נדמה לי

שבנוגע לחמרי הגלם הוא קצת יותר מדי אובייקטיבי. הייתי מאד שמח אילו המצב היה כך, אולם מתוך קשר יוט יומי עם כמה בתי חרושת בצפון הארץ, אני חושב כי המצב הרבה יותר חמור. לדוגמה אוכל להביא את בית החרושת לטכסטיל "אתא" המעטיק כיום כ-1500 פועלים ואשר מלאי חמרי הגלם שלו יכול להספיק לעבודה במסך חדשים בלבד; אם הקונסיגנציה עליה שמענו תתגסם, הם יוכלו לעבוד עוד חדש וחצי. מצב חמור זה של המלאי עורר דאגה רבה בקרב מנהלי ועובדי המפעל והם נפגשו לא עם שר הקצוב והאספקה, כי אם שר האוצר, לטם ברור סכויי אספקת המלאי להבא. תוצאותיה של שיחה זו הביאו לחששות חמורים מאד להפסקת העבודה במפעל.

א. חוסי: אני חושב כי שאלת השאלות היא כיום העלאת פריזון העבודה ולטרות התנגדות התאחדות בעלי התעסיה מצד אחד ומפ"ם מצד שני, הצלחנו כבר להכניס למספר בתי חרושת בצפון הארץ את שיטת הפורטיות. התוצאות כבר ניכרות, ופריזון עבודתם של אותם חמס מאות הפועלים העובדים לפי שיטה זו, כבר עלה ב-30-50%. אך כעת באים אלי פועלים ומנהלי עבודה באותם המפעלים וטוענים כי הענין גרם לבזק, היות ואותה כמות של חמרי גלם אשר מקודם היתה מספיקה להעסקה מלאה של המפעל במשך שנה, תספיק עתה לתקופה הרבה יותר קצרה. נוסף על כך ירד בהרבה מחיר התוצרת עקב התפוקה הגדולה ונוצרה אפשרות לשלוח את הסחורות לחוץ-לארץ; אולם אם רוצים לשלוח לחוץ-לארץ חלק מן המוצרים, יש ליצור יותר, כדי שאפשר יהיה לספק את הטוק המקומי. כמובן שלשם כך נחוצה גם כן הגדלה של כמות חמרי הגלם העמדת לרשות המפעל.

אני חושב שאם המצב בטוח חמרי הגלם לא ישתנה בזמן הקרוב ביותר, אנו נעמוד בפני הכרח של הפסקת העבודה במפעלים רבים. אני מעריך מאוד את האופטימיות של שר המספק והקיצוב, היות ואני חושב כי ללא אופטימיות לא היינו מסוגלים לעבוד כלל, אך אסור סאופטימיות זו תופעל באופן מרגיע. לדעתי על המטלה לגלות לקהל הרחב את כל האמת, אם כי אני יודע שיש שני צדדים למטבע, והודעה מעין זו עלולה להביא ליצירת טוק שחור וטפקולציה. לדעתי, מחובת המטלה לוטר לקהל את כל האמת על המצב בו אנו בתוניה, ומה עליו לעשות בכדי לאפשר אולי למנוע קטסטרופה.

פרק שני עליו אני רוצה לדבר, הם סדרי העבודה. אני, למשל, אינני רואה כל הגיון בכך שלשם הוצאת סחורה מן הנמל, העולה בערכה על טאה לירות, יש הכרח להביא רטיון טפקיד היושב בירוטלים. אילו הוא ישב בחיפה, על יד הנמל, יכולנו לחסוך הוצאות, זמן ועצבים. כדוגמה שניה אוכל למסור כי בשעה שחבר הכנסת רוקח טען בכנסת שיש לדאוג לאספקת חמרי הבניה, במצאו בנמל 14.000 טמ"ק של עץ. הסוחרים מעדיפים להשאיר את הסחורה בנמל עד אשר הם טוצאים לקוחות ויכולים להעביר את הסחורה יטר אליהם; זה עולה להם יותר בזול מאשר להחזיק אותם במחסניהם. הסחורה טונחת בנמל ובינתיים מפקיטם בארץ את העבודה בענף זה. אין זו אטמת המטלה, כי אם אטמת הסוחרים, העושים בינתיים כל טיני קומבינציות של הברחה.

אני רוצה לתמוך בדרישתו של חבר הכנסת גלובמן להנהיג פקוח וקיצוב בענף ההלבטה וההנעלה. עלינו לדעת שאם טכניסטים קצוב וטוזילים את המצרכים בענף טטויים, הולכים עודפי הכסף לקניות בענפים אחרים. שנית, עלינו להגדיל בטידה הטקטימלית את היצוא ולשם כך עלינו לצטטט את תצרכתנו העצמית. יש למצוא דרכים טובות לתחליפים, ויש לוטר לכל בית חרושת שעליו להרויח את הדויזים הדרושים לחמרי הגלם בהם עובד מפעלו, על ידי אקספורט. אני יודע כי לשם התחלה ביצוא בקנה מידה גדול, נחוצים תנאי עבודה טיוחדים. לפי דעתי עלינו להנהיג שיטה של פרטיות בגבה של 15%, שאיננו אחוז גבוה. כן עלינו להגדיל את מחירי התוצרת בארץ, כדי להקטין את מחירי היצוא.

כל הדברים הנאמרים על אינפלציה ודוינפלציה הם חשובים מאוד כטלעצטט, אולם לא בהם העיקר, עלינו למצוא את הדרך כיצד להיפך לחי הנוטא עצטט. אנו צריכים לדעת כי חלק גדול מן התרומות המיועדות בעצטט לקליטת העולים, מסייעות לנו בחיינו אנו. מתפקידה של המטמלה להיות המתכננת והטכנוונת בענין זה, ולדעתי תפקיד הכנסת וועדות הכנסת הוא לוטר לצבור את אשר המטמלה לא תטיד יכולה לוטר לו; כי בעלדי הצבור הרחב, הפועלים ונותני העבודה, לא תוכל המטמלה לבצע את הדבר. הטוצא היחיד הוא בתנאי חיים קטים מאוד. יהודים טבאו טרוטמניה טפרו לי טעומדים לבוא כל חדש 6000 איש מארץ זו; מעירק צריכים להגיע עוד 80 אלף איש. כשאני שוטע על כך אני טמח טאד, אך יחד עם זאת גם חרד טאד לגורלם כאן, היות ואינני רואה איפה עולים אלה יקלטו. בדאגה לכך אני רואה את תפקידה העיקרי של ועדת הכלכלה.

ח. לנדאו: אני חושב כי הבעיה המכרעת היא הבעיה אותה ציין השר: המחסור בדוויזים; ואם כי אנו טוענים את טענותינו כלפי שר המספק והקצוב, הרי ברור כי האטמה העיקרית אינה בו. יחד עם זאת אין עובדה זו טסנה את חומרת המצב. אם אני טשוה את המטפרים טמסר לנו השר עם המטפרים של אשתקד ולוקח בחטבון גם את גדול האוכלוסיה בעקבות זרם העליה, אני נחרד.

ח. לנדאו:

אני רואה כי סכום הדנויות שעמד בסנה
 שעברה לרשות אספקת הסזון מסתווה עם הסכום
 עליו דבר הטר בקטר לסנה זו - פלוס 24 מליון. יחד עם זאת גדלה
 האופלוסיה ואינני מבין כיצד יכול הטר לומר כי לא יחולו קיצוצים רציניים
 בשטח זה. אינני חושב שעלינו להסתמך על עדותו של הלורד בויז מור ולבנות
 עליה, כשם שלא סמכנו עליהם גם בשטחים אחרים.
 אך לדעתי המצב בשטח הסזון איננו כה קריטי כבשטח מלאי הסחורות. בטבלא
 של השנה הקודמת אני רואה כי הוקצב למעוף זה סכום של 32 מליון ל"י
 במטבע זר; כיום מוסר לנו הטר שלטנה זו הוקצבו 24 מליון ל"י במטבע זר
 ולפי המצב שמטבע הזר, אני חושש שגם סכום זה לא נוכל להקציב. ברור
 שכבעיה זו מתקשרת מיד גם בעית התעסוקה אשר בודאי תסבול מכך במקום להתפתח
 ונוסף לזאת יש לקחת בחשבון גם את גדול האוכלוסיה בעקבות זרם העליה.
 מלבד זאת ארעו עוד תקלות שונות בהקצבתה הסדירה של המטבע, אשר מלבד
 הקשיים שהן גרמו ליצור הסדיר, גם גרמו לכך שניאלץ לסלק מחירים גבוהים
 יותר בעד החסרים.

אין לי פתרון מן הסוכן לכל בעיה, אך אסביר
 את הגישה הכללית שצריכה להיות לנו למען סיפור המצב. אני רואה שאנו
 נמצאים בדפיצית חמור מאד ודבר זה חייב לגרום לסגירת כתי חרושת או
 הקטנת התפוקה, כפי שהדבר כבר נעשה בענף הסתכת. לפי המספרים השונים
 המוגשים לנו אני רואה שאנו נעמוד בפני מחסור חמור עוד יותר פדוויזים
 ובמקרים כאלה נהגת הממשלה שלנו להיעזר על ידי אטראי. השנה יצטרך האוצר
 לשלם סכום מבהיל ממש בדוויזים, על חשבון האטראי שקבלנו לפני שנה. יחד
 עם זאת אנו ממשיכים ללכת בדרך זו, ואני חושב שבעוד שנה או שנתיים
 נרביש את החוב הזה בצורה כאובה מאד.

עתה ברצוני להעיר על שאלה הניראית צדדית
 בסידה מסויימת, אולם היא בעלת חשיבות רבה; זוהי שאלת החסכון. בשטח
 החסכון בחמרי גלם, אני חושב שנעשה פחות מדי. כך אנו מוכרים לחו"ל
 פסולת, המסמסת שט בתור חסר גלם והמחזרת לנו אחרי כן בסחיר יקר בהרבה,
 (שר האספקה והקצוב ד. יוסף: לא נמצא בארץ בית חרושת אשר יחשוב שהדבר
 כדאי לו.) הייתי רוצה לדעת אם איזה משרד ממשלתי כבר עסק בחפוש דרכים
 לשפור המצב ביחס להבאת חמרי גלם מעובדים לארץ.

להחזרת החסכון בצבור דרוש חנוך רב. בענין החסכון בניר,
 אשר הבאתו עולה לנו מליון ל"י לשנה, טרם נעשה דבר. כך הוא המצב גם
 בשטח הפסולת. הייתי מיעץ לטר האספקה והקיצוב להתחיל מיד בפעולה
 הסברית רחבה בענין זה.

בענין האקספורט, אינני רואה לדאבוני התקדמות ביחס לסנה
 הקודמת. היצוא התרכז גם השנה בפרי הדר, יהלומים, מיצי פירות, שניים
 תותבות, מעט סוקולדה וגבינות. (שר האספקה והקצוב ד. יוסף: יש להוסיף
 גם סחורות טכסטיל בטווי מליון וחצי ל"י, במטך שסת החדשים האחרונים.)
 מספרים אלה אינם רשומים כאן אולם אני מקבל אותם. יחד עם זאת נדמה
 לי שחם הוצאו בהתאם לסחר חליפין, ויש הבדל בכך. קיים גם אקספורט
 פרמצאוטי אל הארצות שמעבר ל"מסך הברזל", אולם זהו יצוא כמעט ללא
 תמורה, ונעשה רובו ככולו בצורת מתנות. אינפורמציה זו קבלתי מהתאחדות
 בעלי התעשייה. (שר האספקה והקיצוב ד. יוסף: עד כמה שידוע לי אנו
 מקבלים תמורת חמרים אלה מצרכים חיוניים מאד מצ'כוסלובקיה וסכסלביה;
 אולם אני מוכן להתעניין טוב בדבר.) יש לעודד את האקספורט ועלי לציין
 שהממשלה לא עשתה די בשטח זה. אינני חושב שסיטת הפרמיות זו הדרך
 הנכונה ביותר - אם כי אני חושב שממשלה זו תלך בה; לדעתי יש לעודד
 במיוחד ליצור לשם אקספורט על ידי הגברת הרצון הכללי לכך. על הנספחים
 המסחריים בצירוף שלנו לבדוק, כל אחד בארץ בה הוא נמצא, את מצב
 הסוק והדרוש בו.

בנוגע ליבוא יטון תלונות רבות ואינני מתפלא על כך,
 היות וידוע הוא שלסוחר ממשח טראט ה"קוסט פלוס"; מלבד זאת גם אינה
 קיימת בשטח זה בהתחרות בין סוחרים.

שר האספקה והקיצוב ד. יוסף: אין זה נכון. על הסוחר להביא
 דוגמא מן התוצרת אותה הוא יכל
 להביא ועליו לעמוד בהתחרות עם סוחרים אחרים. אנו מוסרים את ההזמנה
 לסוחר המביא את הסחורה הטובה והזולה ביותר.

ח. לנדאו: שמעתי תלונות רבות מאד על איכות
 העץ הנוקצב ליצרנים.

שר האספקה והקיצוב ד. יוסף: אחד היבואנים שהיה מעוניין לקבל
 הזמנה מאתנו, הביא לנו דוגמא של
 עץ לבנה אותו יש באפשרותו להביא לארץ. לפי הדוגמה שהוא הראה, נקבע

סוג העץ כסוג א'. אולם, כשהובאו 1500-1800 מ"ע בהתאם להזמנה זו, נתברר כי העץ הוא סוג ג'. ברור שנגרם לנו נזק על ידי כך, היות וחשבנו להשתמש בכמויות עץ אלו ליצור דהיטיים, אך אין לחשוב שהיבואן נהנה מכך; הוא קבל את המחיר המגיע עבור עץ מסוג ג'.

ח. לנדאו: אשר לשוק השחור ולהפלייות, אהיה מוכן להביא לשר עובדות, אולם כל המתבונן לניסוח בשטח זה יווכח כי הבניה הפרטית והחצי צבורית עומדת מפאת המחסור בברזל, בו בזמן "סולל-בונה" ממשיך בעבודתו; פרוש הדבר הוא שלו ישנם חמרים ולאחרים אין. התוצאה היא שקבלנים פרטיים מוסרים עכשיו "סולל-בונה" את בנין השלדיט, בכדי שהחמרים אותם מקצינים להם, יוכלו להספיק לגמר הבנין. (שר האספקה והקצוב ד. יוסף: "סולל בונה" הביא את החמרים הללו באשראי). אינני יודע מסום מה ניתן אשראי ל"סולל בונה" ולא נתן לאחרים.

שר האספקה והקצוב ד. יוסף: שאר הקבלנים לא פנו אלינו. כשהם פנו, הצעתי גם להם לבא לידי הסכם עם חברה אורופאית, כפי שעשה זאת "סולל בונה". אני יודע שמאנשיהם כבר נסעו בענין זה לאורופה והם יביאו גם כן חמרים באשראי. כל ההבדל הוא בכך ש"סולל בונה" הגה קודם את הרעיון. אולם, אם ישנן אי אלו עובדות של הפלייה לטובת "סולל בונה", יש להגיש אותן ויש לבררן. כמובן שיש להבדיל קודם אם נותנים ל"סולל בונה" חמרים אלה לשם בנין שכונת עולים, או לשם בניה פרטית.

ח. לנדאו: אוכל להביא עוד דוגמה של הפלייה: עובדה היא שאפילו פקיד ממשרד האספקה והקצוב הודה בכך שבשטח המזון נהנה מסווד אחד ממנות עדיפות על פני אלו של הסווד השני; הכוונה היא לחברי הצרכניות. (שר האספקה והקצוב ד. יוסף: אבקש להודיעני את שם הפקיד שמסר ידעה כה מסולפת, כי הוא לא יוכל להמשיך לכהן במשרתו). היה כתוב על כך בכל העיתונים; אשתדל להמציא אחד מהם. בתור מקרה שני יש לציין את ה-1.500 טון שמן זית שנועדו ליצוא ונעלמו עקבותיהן. גם מקרה זה נותן מקום למחשבה אשר לגרעון העצום בפניו אני רואה שנעמוד ביחס לדויזיט, אני חושב שהמוצא הוא בהשקעות הון ובשטח זה חייבת לחול תזוזה;

היו"ר ס. בדר: אני רואה חשיבות מיוחדת בממשך שיחה זו, ועל כן הייתי רוצה לשמוע אם שר הקצוב והאספקה יהיה מוכן להמשיך מחר בשמיעת דעות חברי הועדה ונתשובה על הערותיהם.

שר האספקה והקצוב ד. יוסף: את זאת אוכל לברר רק מחר לפני הצהריים. אולם בטרם תנעל הישיבה, הייתי רוצה לתקן את הרושם שקבל אבא חושי בעקבות הרצאתי, כאלו אינני רואה את מצבנו בשטח חמרי הגלם כחסור. אין כל חלוקי דעות בינינו ביחס לחומרת המצב. אני רק השתדלתי להביא את העובדות כמות שהן ואמרתי שאם ינתנו לי סכומים מסויימים במטבע זר - מה שאינני חושב שיעשה - הייתי יכול אולי להתגבר במשך שנה זו על דרישות היצור ביחס לחמרי הגלם, מבלי שצטרך לעמוד בפני זעזועים קשים.

הישיבה ננעלה בשעה 13.16